

na slično prošnjo za leto 07/08 sem čakal ničmanj kot poldrugo leto, da sem izvedel privatnim potom le to, da se me misli nagraditi z 2 K od učenca čez sto. Zadovoljen bi bil tudi s tem, a ko mi je bilo povedano, da mi nakažeje le 20 K — šteli so namreč le 110 učencev — sem se jim zahvalil za p o n i ž n i d a r s tem, da sem odtegnil dotično prošnjo z motivacijo, naj se me nagradi za leto 1908/9. po 2 K od učenca. To je bilo nekako proti koncu februarja. A danes, ko smo v aprilu, imam že v rokah rešitev prošnje za šolsko leto 1908/9. in tudi 140 K remuneracije, ki odgovarjajo tudi številu učencev čez 100; imel sem namreč v prošlem š. l. le 170 učencev. Tem potom bodi izrečena šol. oblasti najiskrenejša zahvala s pripombo, naj me vendar rešijo s tem, da mi odposlejo še kako učno osebo na mesto borih 140 K. Tovarišem širom naše Istre bodi povedano pa to, da se ni nihče oziral pri nakazanju nagrade na število učencev, temveč edinole na število učencev čez sto. Ker pa nočejo pomagati nam m o r a l n o in nočejo dvigniti našega naroda do svoje kulture, naj nam dajo vsaj n e k a j. Zato, tovariši, ne zamudite! Gotov sem, da je vas mnogo tako srečnih kot sem jaz, da ni vaš razred poln nič manj kot moj. Vsi zahtevajte, in to jih bo bodrilo k razširjenju naših slovenskih šol.

Sp. Škoflje, 11. aprila 1910.

Jož. Bertok ml.

Koroške vesti.

—o— „Südmarka“ na Koroškem. „Südmarka“ je dala za ogrožene svoje brate na Koroškem leta 1909 okroglih 100.000 K. Seveda ne bo upustila svoje nadaljne skrbi na škodo Slovencev.

—o— Politiško društvo za Slovence na Koroškem ima dne 28. t. m. svoj 22. občni zbor v Celovcu.

—o— Skušnjo učne usposobljenosti za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom sta napravila v Celovcu Zdravko Kovač, učitelj na Strmeu, in Miloš Svanjak, učitelj na Strojni.

Goriške vesti.

—g— Proti raudiračem ptičjih gnezd. Goriški magistrat je sklenil, da bo kaj ostro postopal proti mulariji, ki razdira ptičja gnezda v ljudskem vrtu in drugod. To je prav! Pa tudi na kmetih ne bi škodilo, če bi se take nepridiprave pošteno potegnile za ušesa. Zupani in učitelji naj bi poučili in svarili podredno mladino!

—g— Iz Komna smo prejeli: V 8. številu „U. T.“ z dne 25. febr. t. l. sem obljubil, da bodem še poročal o zaščiti otrok na Goriškem. Evo me: V 3. in 4. številu dunajskega lista „Zeitschrift für Kinderschutz“ je priobčil c. kr. okrajni sodnik baron Rinaldini še dva članka. Na dolgo in široko objavlja in obdeluje to stvarino glede Trsta, Istre in Furlanije. O Trstu, Istri in Furlaniji opustim poročilo, ker slov. učiteljstvo to malo zanima. Hočem se pa ozirati na slovenske dele Goriškega. — Pisatelj nam pove, da ima Gorica dva znamenita zavoda v zaščito mladine, in sicer: „Civico Instituto per fanciulli abbandonati“ (zavod za zapuščene dečke) in Franc Jožefa hirališče „Civica casa di ricovero Francesco Giuseppe I.“ — V prvi zavod sprejemajo pod Gorico spadajoče nad šestletne uboge dečke. Tam dobivajo hrano, stanovanje, pouk in česar potrebujejo. Zavod je bil ustanovljen 24. avgusta 1853. l. — V pričetku je bilo sprejetih 12 dečkov; sedaj jih je tam nad 60. Vzdrževanje zavoda stane vsako leto 20.000 K. Nedotakljivega kapitala ima zavod 100.000 K. Po vsakdanjem pouku, ki se vrši v zavodu, se dečki uče — zunaj zavoda — pri raznih mojstrih rokodelstva. — Ko se tega nauče, odlove dečke, ker se potem z rokodelstvom že sami lahko živijo. V drugoimenovani zavod sprejemajo dečke in deklice v starosti nad 6 let. Ti otroci morajo biti bogi ali sirote. — Navadno so to mestni otroci. — Otroke, ki nimajo še 6 let, sprejemajo v otroške vrte, kojih je v Gorici 9. — V zavod „Asilo di F. Giuseppe“ sprejemajo uboge in zapuščene deklice od 8.—18. leta. Ta zavod ima tudi štiri-razredno ljudsko šolo. — Duhovnik Contavalle je l. 1812. ustanovil sirotišnico za deklice, ki so nad 5 let stare. Ta zavod vodi nuna reda sv. Vincencija. Sprejeti otroci dobé v zavodu vse, česar potrebujejo. Po dovršenem 20. letu dobe primerne službe. — V Gorici nahajamo en ital. in en slovenski zavod sv. Alojzija — „Alojzijevišče“. — V ta zavod sprejmejo uboge dečke - deželane, da se morejo v Gorici šolati. — Iz tega zavoda pridejo potem v „Malo semenišče“, kjer lahko ostanejo do izvršene gimnazije. Tudi Salezijanci imajo v Gorici nekaj zavodov. Prošt in državni ter dežel. poslanec dr. Faidutti je v Gorici ustanovil zavod „Ricreatorio Pio X.“ dne 6. januarja 1909. l. V zavodu dobivajo dečki od 10.—16. l. starosti pouk ob nedeljah in praznikih. — Zavod za mladinske kaznjence se dobro razvija. Vodi ga ravnatelj Ferrario. — Ta zavod krepko podpira državni pravnik Jeglič. Zavod ima prostora za 10 dečkov. — Sprejemajo se dečki 10 do 16 let stari, ki so bili že sodnijsko kaznovani. Pisatelj pravi, da nameravajo ustanoviti tudi „Sirotišče“, morda pa je že usta-

novljeno. — V Gorici nahajamo tudi več knjižnic, društvo Sv. Vincencija. V Gradežu „Ospizio Marino“. — Poslednje vodi kuratorij v Gorici. V Devinu je poleg slov. otroškega vrteca tudi laški in ljud. šola „Lega Nazionale“. — V Tolminu, Solkanu, Nabrežini, Podgori so slov. otroški vrteci. Pisatelj omenja, da se nahaja v Tomaju v komenskem okraju (hotel je reči v sezanskem) dekliška trirazrednica „Elizabetišče“. — Šoli je položil temelj rajni kantonik — dekan Golmajer. — Po vseh okrajih Goriško-Gradišanske se snujejo „Sirotinski sveti“. Taki so že v Sežani, Komnu, Tolminu i. t. d. Pisatelj nam podaja ob sklepu nekaj predlogov, tičočih se zaščite mladine. Ti so: Za Goriško-Gradišansko: 1. Ker imajo že Goriški (mestni) otroci v Gorici svoj zavod za uboge, naj se enak zavod otvori tudi za deželane z enakim namenom. 2. Naj se širi naobraženost v nižje sloje naroda potom knjižnic, predavanj i. t. d. 3. Naj se napove splošni boj divjemu alkoholizmu. 4. Naj se širijo dobri časniki, poučljivi spisi, brošure in knjige. 5. Naj se snujejo dobroteljni zavodi. 6. Naj se snujejo dnevna prebivališča za uboge. 7. Že obstoječe zavode naj se pomnoži. — Ob koncu svojega spisa nasvetuje pisatelj, naj bi se iz vseh primorskih dežel (Trst, Istra, Goriško-Gradišansko) izvolil komite (odbor) iz vseh slojev, ki bi deloval v tem smislu v zaščito zanemarjene in uboge mladine. — Tako bi imela naša mladina, ki bi zaradi dobre vzgoje dorasla v prave može in žene, hvaležen spomin na svoje podpiratelje, ki so žrtvovali v svojem življenju ves trud v srečo drugih, v srečo naroda in države. Merodajni činitelji naj bi delovali skupno in harmonično v dobrobit narodov, zakaj „viribus unitis“ bi prenašali težkoče te zadače. Splošni namen vsega pa je, da naj vsak človek dela in dela, dokler more. Mladina naj se vadi delati, zakaj delo bistri duha in krepi telo. — Ako bo mladina vztrajna v delo in prav odgojena, bo tudi narod delaven in vzoren. — Škof Slomšek, pravi mladino ljub in vrl pedagog, je pisal: „Delo nas varuje trojnega zla: greha, dolgega časa in uboštva“. — Cavedat consules! — Končno malo opomnjo. V 8. številu „U. T.“ sem omenil da nam je obljubil pisatelj, da bo stavil v bodočem članku nasvete, kaj ukreniti, da ne bodo iz komenskega okraja v Trst v službo odhajajoče deklice izpostavljene raznim nevarnostim, ki jim lahko podležejo. Pisatelj pa je na to pozabil. — Morda pa bo še prilično o tem pisal. Stori bi nam dobro uslugo. Tedaj: An revoir! A. Leban.

Splošni vestnik.

Letnino za učiteljski konvikt so plačali ti-le tovariši in tovarišice: Fran V ad n a l, Ivan N o v a k in Friderika Z e h n e r iz Dobrave pri Brežicah; Fran K o z j a k, Matija P e l k o, Janko S t e p i š n i k, Marija G a r b a i s in Josipina S i m o n č i č iz Toplice pri Zagorju ob Savi; Karol M a t a j e c z Vrhnike. (Ali je na Vrhniki enorazrednica? Stavec.) Janko R u d o l f iz St. Vida pri Vipavi; Emil P a k i ž od Sv. Križa pri Trstu (4 K); L u k a n č i č in T o m a ž i n iz Gaberj pri Rubijah (2 K); Janez W o h i n z iz Kresnic. Bog plati!

Tovariše iz risarskega tečaja opozarjamo na razstavo risarskih in drugih šolskih izdelkov na ljubljanskih obrtnih nadaljevalnih šolah, ki bo v nedeljo, 24. t. m. od 8. do 12. ure dopoldne v šolskih poslopih na Ledini, na Grabnu in na Vrtači.

Ljubljanske učiteljske in učiteljske vabimo, da si ogledajo v nedeljo razstavo vajenskih izdelkov na obrtno-nadaljevalnih šolah v Ljubljani. Na to razstavo opozarjamo tudi tovariše in tovarišice, ki delajo te dni iz pit učne usposobljenosti. Na I. mestni šoli si ogleda vsak lahko tudi stalno razstavo učil.

V risarski tečaj za učitelje na obrtno-nadaljevalni šoli, ki traja od 15. aprila do 15. julija, so bili sprejeti: Dimnik Ivan (Ljubljana), Erbežnik Ivo (Bled), Ferlat Anton (Bupa pri Mirnu), Gorjup Alojzij (Sp. Šiška), Jeločnik Aleksander (St. Vid pri Ljubljani), Koropec Ivan (Šoštanj), Kump Rudolf (Cerkljica), Lampe Josip (Škofja Loka), Macarol Josip (Nabrežina), Medič Pavel (Gabrovica), Mikuž Matej (Grahovo ob Bači), Pahor Josip (Sežana), Pirnat Anton (Mokronog), Pristovšek Franc (Žalec), Rustja Josip (Komen), Sepaher Anton (Tržič), Sirotič Josip (Slum, Istra), Lovre Karl (Radeče pri Zidanem mostu), Šepić Vinko (Buzet), Skulj Fran (Ljubljana), Šumer Hinko (Šmarje pri Jelšah), — Torej 21 udeležencev.

Ellen Keyeva, slavna švedska pesnica in pisateljica, ki smo o nji v dveh člankih obširneje govorili, si je na izprehodu zlomila nogo.

Na naslov ravnateljstva obrtno-strokovne šole v Ljubljani, Dočim morajo drugod že davno obrtne vajenke pohajati obrtne tečaje, se ni pri nas dozdal še nihče zmenil za to. — V rokah imam račun od neke ljubljanske tvrdke, ki jo vodi ženska. Kdo pošilja račun sem morala razbrati iz etikete, za koga je, sem morala pa uganiti, zakaj na račun zamaš isčem kakšnega imena. Kakšno mora biti šole knjigovodstvo dotične trgovke, se ne morem prav predstavljati. — Potrebe obrtnih šol za vajenke mi menda ne bo nihče odrekal. — Nastane pa vprašanje, kako uvesti pouk. Dasi sem odločna pristašinja koedukacije, smelo trdim, da koedukacija tu absolutno ni na mestu. Kako strogo se postopa v tem oziru na kmetih v ponavljalni šoli! Bog ne daj, da bi se poučevali dečki z deklicami združeno! Toliromanj je koedukacija umestna v krajih, kjer ni uvedena niti na ljudskih, niti na meščanskih šolah. Ne glede na to, da ima n. pr. vajenka iz modne trgovine znatno drugačne interese od kakega kovaškega vajenca, se morajo tu upoštevati tudi kočljiva leta, v katerih se nahajajo učenci in učenke. Proč toraj s koedukacijo, z „moderniziranjem“ začnite drugod, gospoda. — Za učitelje so se že priredili knjigovodstveni tečaji, in letos bo — ako se ne varam — risalni tečaj. Kdaj se pa odpro vrata v obrtno-nadaljevalne tečaje tudi nam učiteljem? Ponižna vpraševalka.

Ljubljanski občinski svet za razvoj šolstva. Ljubljanski občinski svet je v svoji seji dne 19. t. m. sklenil: 1. Za kolizejski okraj se osnuje IV. mestna slovenska deška ljudska šola. — 2. Zanj se pridobi stavbišče ali pa že obstoječa, za to primerna hiša v neposredni bližini kavarne „Evropa“. — 3. Četrti šolski okoliš se omeji tako, da bo na zapadu in na severu segal do pomerijske meje proti Spodnji Šiški, na vzhodu do vstete Koldvorske ulice z idealnim podaljškom po ljubljanskem polju do pomerija proti severu in do Ljubljane ob ulici Za česlom na jugu; južno mejo bo značila Ljubljana od te ulice do mostu pri frančiškanih, od tu pa idealna črta potegnjena od Prešernovega spomenika do hotela „Tivoli“. — 4. S to šolo, ki bo imela izprva samo pet prvotnih razredov, se ustanovi pod eno streho samostojna meščanska šola. V ta namen se odločijo od II. mestne deške ljudske šole trije višji razredi, ki štejejo po letošnji frekvenci 156 učencev iz celiga mesta ter se formujejo kot samostojna trirazredna meščanska šola. — 5. Ljubljana se razdeli v štiri po obsegu in razmerah še precej enake šolske okoliše in sicer: a) v severovzhodnega s I. mestno deško ljudsko šolo na Ledini; b) v jugovzhodnega z bodočo III. deško ljudsko šolo na Prulah; c) v jugozahodnega z II. mestno deško ljudsko šolo na Grabnu in d) v severozahodnega z nameravano IV. mestno deško ljudsko šolo v kolizejskem okraju, središče soha sv. Trojice. — Najmočnejši je okoliš I. mestne deške ljudske šole, ki šteje 519 otrok; za njim pride okoliš II. mestne deške šole z 401 učencem; za tem pride III. mestna deška šola s 368 dečki; zadnji je kolizejski šolski okoliš s 200 otroci. — 6. Nova razdelitev šolskih okolišev stopi v veljavo zaeno z otvoritvijo IV. deške ljudske šole. — 7. Ko se III. deška ljudska šola preseli v svoje nove prostore na Prulah, se v njenih prostorih namesti nekoliko oddelkov preobremenjene I. mestne deške ljudske šole. — 8. Ravno tam se tudi nastanijo in otvorijo hkrati z otvoritvijo III. mestne šole potrebni oddelki za duševno zaostalo mladino (1 ali 2). — V prostorih IV. mestne deške ljudske šole se nastani tudi III. slovenski mestni otroški vrtec.

Prvo narodno modno trgovino P. Magdić priporočamo najtopleje gg. učiteljem in učiteljicam. Kdor podpira nas podpirajmo ga tudi mi. Več glej inserat!

Izobraževalni tečaj za učitelje, ki se zanimajo za deška ročna dela, se vrši na Dunaju od 18. julija do 13. avgusta v prvi dunajski šolski delavnici, XVI. Kopperst. 75. Priredi ga dunajsko društvo za deška ročna dela.

Za škrofulozne dečke je zdaj v pomorskem hospiciu v Gradežu prostih 50 mest. Dečki ne smejo imeti manj kot šest in ne več kot dvanajst let. Obrtni se je na pristojne deželne odbore.

Binkoštna veselica v svetovnoznanil Postojnski jami. Na Binkoštni ponedeljek dne 16. majnika t. l. se vršil v tem edinem čarobnem svetu običajna jamska veselica. Več godb in pevskih zborov bo koncertiralo v velikanskih podzemskih prostorih. Iz Trsta, Kormina, Ljubljane, Reke in Pulja bodo vozili v Postojno posebni vlaki po znatno znižanih cenah. Vsa jama bo slavnostno električno razsvetljena in vstopnina v jamo se je znižala za ta dan na 2 K.

V Učiteljski tiskarni v Ljubljani je izšel te dni in se je začel razpošiljati II. zvezek Jan Legove mladinske knjižnice z vsebino: „Turki pred sv. Tihom“. To lepo zgodovinsko povest za našo mladino je spisal znani ljubljanski mladinski pisatelj Julij Slapsak, krasno ilustriral pa akademični slikar Maksim Gaspari. Spis je nagradil s častno nagrado spomin velikemu pospeševalcu češko-slovenske vzajemnosti Janu Legu občinski svet ljubljanski. Knjigo je izdala in založila kot II. zvezek Jan Legove mladinske knjižnice Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev, tisk pa prav lepo izvršila Učiteljska tiskarna. Lično vezana knjiga velja 1 K 20 h, s poštnino 16 h več. Prepričani smo, da ne bo šolske knjižnice po slovenski zemlji brez te lepe knjige in da bodo prav pridno posegali po njej tudi starši. Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Razstava vajenskih izdelkov na obrtno-nadaljevalnih šolah v Ljubljani. Na obrtno-nadaljevalnih šolah, to je: na strokovni nadaljevalnici za mehansko-tehniške obrti v Komenskega ulici št. 17; na strokovni nadaljevalnici za stavbne obrti na Cojzovi cesti št. 5; na strokovni nadaljevalnici za umetne in oblačilne obrti ter na občni obrtni nadaljevalnici na Erjavčevi cesti št. 21 se zaključuje šolsko leto 1909/10 v nedeljo 24. aprila t. l. Na vsaki teh šol bo z zaključkom šolskega leta združena tudi lokalna razstava vajenskih izdelkov, ki bo trajala omenjenega dne od 8. zjutraj do 13. opoldne. Na to razstavo opozarja šolski odbor vse mojstre, starše vajencev in pa prijatelje obrtnega šolstva sploh ter zanesljivo pričakuje, da se bodo njegovemu povabilu v mnogobrojnem številu odzvali.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 753. Kranjsko. 1—1. Na trirazredni ljudski šoli v Sv. Križu pri Litiji se razpisuje s tem učiteljska služba v stalno nameščenje. Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 10. maja 1910. Prošilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo. C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 13. aprila 1910.

St. 1226. 1—1. V novomeškem šolskem okraju se razpisujejo v stalno nameščenje naslednje službe: 1. nadučiteljski službi na dvorazrednicah v Ambrusu in Hinjah; 2. služba učitelja-voditelja na enorazrednici na Selih pri Semberku; 3. služba učitelja na štiri-razrednici na Mirni ter po eno učno mesto na dvorazrednicah v Beli cerkvi in Hinjah. Zadostno opremljene prošnje naj se predpisanim potom semkaj vlagajo do 25. maja 1910. C. kr. okrajni šolski svet v Rudolfovem, dne 25. aprila 1910.

52—14

Mlado, staro,
Vsak pove:

FLORIAN

Ta pa je za me!
Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40
Kabinetna kakovost . . . 4-80
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svarimo pred ponaredbami.

Priporočamo našim gospodinjam pravi **FRANCKOV**:
kavni pridatek z tovarniško znamko: kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

